

HØJESTERETS DOM

afsagt mandag den 8. marts 2010

Sag 302/2007

(1. afdeling)

A

(advokat Lars Ulrich)

mod

Patientskadeankenævnet

(kammeradvokaten ved advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 6. afdeling den 2. maj 2007.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Søgaard, Jytte Scharling, Thomas Rørdam, Jon Stokholm og Vibeke Rønne.

Påstande

Appellanten, A, har gentaget sin påstand.

Indstævnte, Patientskadeankenævnet, har påstået stadfæstelse.

Anbringender

A har yderligere anført, at det efter bevisførelsen for Højesteret må lægges til grund, at hun deltog aktivt i driften af ægtefællens landbrugsvirksomhed. Hun var gennem alle årene fra uddannelsens afslutning i 1993 og indtil skadestidspunktet i marts 2001 fast tilknyttet arbejdsmarkedet, idet hun i perioder dels havde lønnet beskæftigelse, dels modtog arbejdsløshedsunderstøttelse svarende til fuldtidsbeskæftigelse.

Patientskadeankenævnet har heroverfor anført, at der ikke er bevismæssig støtte for, at A frem til september 2000 arbejdede som medhjælpende hustru i landbrugsvirksomheden, eller hvad der kan sidestilles hermed. Selv hvis man lægger hendes oplysninger om sit arbejde ved landbrugsdriften til grund, er der ikke støtte for, at hun sammenlagt havde en sådan fast tilknytning til arbejdsmarkedet på fuld tid, at der er grundlag for at fastsætte hendes årsløn skønmæssigt svarende til fuldtidsarbejde. Der er herved henvist til, at A i de perioder, hvor hun ikke var arbejdsløs, fortrinsvis havde vikariater af kortere varighed. Hertil kommer, at hun fra april 1998 til september 1999 var i jobtræning og under uddannelse ”Rotation/Socialform.”, og fra maj til juni 2000 oppebar orlovsydelse under uddannelse til kommunom.

Supplerende sagsfremstilling

Ifølge Arbejdsformidlingens ansættelsesbrev af 3. august 1998 var A fra 3. august 1998 til 2. august 1999 i henhold til lov om aktiv arbejdsmarkedspolitik ansat i jobtræning som kontorassistent på 33,2 timer.

Den 9. august 1999 søgte A om uddannelsesgodtgørelse i henhold til lov om aktiv arbejdsmarkedspolitik. Det fremgår af ansøgningen, at hun er optaget på uddannelsen ”Rotation/Socialform.” på D Handelsskole. Den 18. august 1999 bevilgede Arbejdsformidlingen hende uddannelsesgodtgørelse i perioden fra den 2. august 1999 til den 24. september 1999. Ifølge kursusbevis af 24. september 1999 har A i den nævnte periode gennemført et nærmere beskrevet forløb i forbindelse med forberedelse til jobrotation.

A har oplyst, at hun påbegyndte vikariatet som kontorassistent i E Kommune den 27. september 1999 og ophørte med det den 9. maj 2000.

Ifølge lønsedler for januar og februar 2000 var A ansat på 33 timer til en fast løn på 14.039,27 kr. I marts, april og første uge af maj 2000 var hun ansat på fuld tid. Den faste løn udgjorde henholdsvis 16.614,23 kr., 17.237,57 kr. og 5.590,66 kr. For 2000 udgjorde det samlede pensionsbidrag 7.366 kr.

A modtog i ugerne 19 til 24 i 2000 uddannelses-/orlovsydelse. Ifølge dagpengesedler oppebar A efterfølgende dagpenge beregnet på grundlag af 37 timer pr. uge.

I brev af 19. juni 2006 har forhenværende skoleinspektør ved F Skole bekræftet, at A har været ansat som skolesekretærvikar i en fuldtidsstilling i perioden 11. december 1996 til 21. marts 1997.

G har den 23. juni 2006 bekræftet, at A har været ansat på fuld tid som kontorassistent fra 1. november 1993 til 31. oktober 1994.

A har i brev af 18. maj 2007 til advokat Lars Ulrich redegjort således for sit skønnede tidsforbrug i landbrugsvirksomheden:

- ”1. Førte kassebog en gang om måneden ca. 2 timer.
2. Vaskede arbejdstøj for os alle 3 hver 2. dag ca. ½ time.
3. Rengøring af stuehus inkl. Kontor ca. 2 gange om ugen.
4. Lavede mad til os alle 3 hver dag. (Stor vigtighed på høsttidspunkter og såtid)

Staldarbejde.

1. Gav spædkalve mælk og foder morgen ca. 1 ½ time hver dag (i ledighedsperioder)
2. Gav spædkalve mælk og foder eftermiddag ca. 1 ½ time hver dag, også mens jeg var i beskæftigelse.
3. Mugede kalveboks når en ny kalv kom til ca. 1 time hver 3.-4. dag. (i ledighedsperioder)
4. Hjalp til når der skulle flyttes dyr, eller hvis dyrene var sluppet ud af indhegningen.”

Der er til brug for Højesteret afgivet en erklæring af 24. oktober 2007 fra økonomikonsulent ved Odsherreds Landboforening Finn Hallberg om As arbejde i landbrugsvirksomheden samt fremlagt drifts- og skatteregnskab for 2000 vedrørende C og A.

Forklaringer

Der er til brug for Højesteret afgivet forklaringer af As svoger, B, og Finn Hallberg vedrørende hendes arbejde i landbrugsvirksomheden.

Højesterets begrundelse og resultat

Tre dommere – Thomas Rørdam, Jon Stokholm og Vibeke Rønne – udtaler:

As årsløn efter erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2, skal fastsættes således, at den er udtryk for værdien af hendes arbejdskraft på skadestidspunktet.

Som anført i Højesterets dom af 15. august 2001 (U 2001 s. 2298) skal årslønnen også i tilfælde, hvor skadelidte er arbejdsløs på skadestidspunktet og modtager arbejdsløshedsdagpenge, som udgangspunkt fastsættes til den indtægt, som skadelidte ville have haft, hvis han eller hun havde haft arbejde hele året.

Dette udgangspunkt må imidlertid fraviges, hvis skadelidte ikke har haft fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Siden A afsluttede sin uddannelse som kontorassistent i 1993, har hun som anført af landsretten haft forskellige ansættelser i det væsentlige som vikar. Nogle af ansættelserne har været uden for hendes fagområde, og ansættelserne har været afbrudt af perioder uden beskæftigelse. Hun har i et enkelt tilfælde tilbage i 1993/94 haft en vikaransættelse af et års varighed, mens de øvrige ansættelser har været af kortere varighed. Hun har været arbejdsløs i perioden fra august 1997 til august 1998, da hun påbegyndte et etårigt jobtræningsforløb. Efter afslutningen af jobtræningen indledte hun et kommunalt rotationsprojekt med henblik på varetagelse af et vikariat på halvandet år og på at uddanne sig til kommunom. Hun fremlodte sig projektet, da hun fandt uddannelsesdelen for teoretisk.

Under disse omstændigheder finder vi, at A ikke kan anses at have haft en sådan fast tilknytning til arbejdsmarkedet, at hendes årsløn efter erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2, skal fastsættes svarende til fast fuldtidsbeskæftigelse inden for kontorfunktionærområdet.

Herefter og efter oplysningerne om As indtægter ved arbejde i de seneste år før skaden finder vi, at hendes årsløn skønsmæssigt kan fastsættes til 150.000 kr. Det, hun har anført om sin deltagelse i landbrugsvirksomheden, kan ikke føre til et andet resultat.

Dommerne Poul Søgaard og Jytte Scharling udtaler:

Som anført af flertallet skal årslønnen også i tilfælde, hvor skadelidte er arbejdsløs på skadestidspunktet og modtager arbejdsløshedsdagpenge, som udgangspunkt fastsættes til den indtægt, som skadelidte ville have haft, hvis han eller hun havde haft arbejde hele året. Efter vores opfattelse er der ikke påvist et tilstrækkeligt grundlag for at fravige dette udgangspunkt for

As vedkommende. Vi har herved lagt vægt på, at hun i tiden efter afslutningen af uddannelsen som kontorassistent i 1993 frem til skadestidspunktet i marts 2001 har haft tilknytning til arbejdsmarkedet ved dels at have haft lønnet arbejde, dels deltaget i kompetencegivende kurser og i øvrigt stået til rådighed for arbejdsmarkedet og modtaget arbejdsløshedsdagpenge. Efter oplysningerne om As indtægt ved arbejde i de seneste år forud for skadestidspunktet finder vi, at hendes årsløn skønsmæssigt kan fastsættes til 200.000 kr.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Sagomkostningerne for landsret og Højesteret er fastsat til dækning af advokatudgift med 100.000 kr. og retsafgift for landsret og Højesteret med samlet 10.000 kr., i alt 110.000 kr.

Thi kendes for ret:

Patientskadeankenævnet skal anerkende, at As årsløn i relation til patientskaden den 27. marts 2001 skal fastsættes til 150.000 kr.

I sagsomkostninger for landsret og Højesteret skal Patientskadeankenævnet inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse betale 110.000 kr. til A.

Sagsomkostningsbeløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.